

Előfizetési árak:
 egész évre 4 frt., felévre 2 frt.,
 negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr.
 Hirdetések mérsékelt árak szerint.

**A lap megjelenik minden va-
 sárnap**
 Felelős szerkesztő:
FUCHS ANTAL.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Árpád-ut 20.,
 hova a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Kéziratok vissza nem adtnak.

Kiadóhivatal: Árpád-ut 20.,
 hova a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési penzek küldendők
Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

UJPEST- ÉS RÁKOSPALOTA KÖZSÉGEK TÁRSADALMI ÉS SZÉBIRODALMI HETILAPJA

Alapos vizsgálat.

Ivánka Pál járási főszolgabíró érti a dolgát. Megmodtuk ezt már akkor, a mikor megválasztatása alkalmából üdvözöltük.

Már évek óta jó hírek keringnek felőle. Az illetékes körökben általánosan elismert dolog volt, hogy Ivánka Pál a vármegye legjobb szolgabírója. Nem vélünk tévedni, ha már eleve megjósoljuk, hogy hova előbb elnyeri a „vármegye legjobb főszolgabírója” czímet is. Fiatal, egészséges ember, bő tapasztalatokkal, a mihez kiváló szakértelme s odaadó ügybuzgalma járul. Hivatalos érintkezéseiben higgadt, komoly.

Első pillanatra ez a komolyság ijesztő. Annál kellemesebb a csalódás, amikor tetteivel jó indulatot, a tiszta igazságot demonstrálja.

A mikor megválasztatása után a Vácott egybegyűlt községi előljárók előtt elmondta tartalmas programbeszédét, ugyanakkor kijelentette, hogy a vezetése alá rendelt községek helyzetét, viszonyait minden ízében megismerni kívánja. Hogy azokat megismerje, feltétlen szüksége van a községi előljárók őszinteségére és teljes bizalmára. Ő maga is őszinteséget, bizalmat, jóindulatot, méltányosságot, igazságot ígért. Rövid hivatali működése alatt ezen ígéret egyike ellen sem vétett.

A mely községekben eddig járt, mindenütt alaposan, behatóan foglalkozott a község ügyeivel. Mindenütt éles látással kereste a bajokat, hogy azokat gyökeresen orvosolja.

Igy tett Ujpesten is.

Eljött Ujpestre, hogy a helyi viszonyokat tanulmányozza s ezuttal főleg, hogy a községi ügykezelést megvizsgálja s a közpénztárt rovancsolja.

Erkezése meglepő volt.

Távolról sem sejtette valaki, hogy mi dologban jár. Nagyon helyesen cselekedett. Így kell cselekednie annak, a ki meg akar tudni mindent.

Mert hát mi értelme van annak a vizsgálatnak, a melyről az érdekelt tudomással bírnak?

Azokra nézve, a kiknek dolgai vizsgálat tárgyát képezendik — mindenestre — előny, ellenben a közügyre hátrány.

Ezt alig kell magyarázni. Az érdekelték, ha ügyeik máskülönbön ziláltak, zavarosak, elhanyagoltak is, a vizsgálat alkalmára azokat kényelmesen rendezhetik s a vizsgálat rendet, pontosságot állapít meg, ráadásul az illető még dícséretben is részesül.

Ha ez a vizsgálat nem meglepő, ugy az eredmény igaz volta mindig kétséges, a dícséretnek értéke nincs, azonban a megvizsgáltra nézve előnyös.

Hátrányos a közügyre, mert a vizsgálat után az ügyek — esetleg — ismét hosszú időn keresztül zavarosak, ziláltak, elhanyagoltak lesznek.

Konstatáljuk mégegyszer, hogy az Ivánka Pál főszolgabíró elnöklété alatt Szenes Aladár vármegyei számvevő, Cottelli pénzügyigazgató-helyettes és dr. Nagy Ármin járási és tiszteletbeli vármegyei főorvos közbenjöttével Ujpesten

a községházán f. hó 5-én megtartott vizsgálat meglepő volt.

És mert meglepő volt az eredmény, a mit a vizsgálat megállapított, tiszta képét nyújtja a valónak.

Nem volt okunk eddig sem kételkedni, hogy az ügykezelés a községházán rendben folyik. A vizsgálat ezt megerősítette. Az ügyiratok iktatási rendszerében talált kifogásolui valót a főszolgabíró. Nem találja okszerűnek, hogy a közigazgatási és adóügyek közös iktatóban kezeltetnek. A jegyzői hivatal ezen rendszer fenntartása mellett harczott, mert kettéválasztás esetén az iktatói és irattári személyzetet szaporítani kellene, már csak azért is, mert az egyforma számok egyetlen irattározó tisztviselő kezében a komplikációk egész halmazát idéznék elő. Máskülönbben a katonai-, hagyaték-, építészeti- és közegészségi ügyek ellátásával a főszolgabíró meg van elégedve. Meg van elégedve a pénzügyigazgató helyettes is az adóosztály ügykezelésével. Egyes, jelentéktelenebb hibák itt is, ott is felszínre kerültek ugyan, de azok a rendes ügymenetre befolyással nem voltak. A közpénztári szolgálat jó. A naplók egyeznek a főnaplóval, a pénzek, — mint azt a szabályzat előírja, — természetük szerint külön kezeltetnek. Ellenben határozott kifogást tett ugy a főszolgabíró, mint a vármegyei számvevő, nemkülönbben a pénzügyigazgató is a pénztári helyiség ellen. Kijelentette a főszolgabíró, hogy a jelenlegi állapotokat túrni semmi szin alatt nem hajlandó. Kötelességévé tette az előljáróságnak,

A „KÖZÉRDEK” TÁRGZÁJA

Két hónapig fogságban a gorilláknál.

Franeziából: *Matild.*

A mult esztendő valamely napján a „*Jardin des Plantes*” természettudományi gyűjteményének majom-csoportjánál, névleg a gorilláknál elidőztem, amennyiben e majom hatalmas testalkatát, kifejlett nyakizmait, de főleg hatalmas fajzatát csodáltam meg.

Szemlélődéséből hirtelen egy mögöttem álló szöveg riasztott fel.

— Ah te gaz kópé! — kiáltá a hang, újra látjuk hát egymást! Habár kitömve is, de én azért megismerlek; — te véreb!

Meglepetve fordultam meg magamat egy, mintegy harmincz éves legényel láttam szemközt.

— Kit illet beszéde? — kérdém én.

— Oh nyugodjék meg uram, — felelt ő, beszédem nem önt illeti, hanem e vad fickót, mely midőn élt, sok bajt okozott nekem.

— Hogyan — kérdém, ön ismerte e gorillát midőn még élt?

— Ismertem-e őt, és még néhányat fajzatából! Én e gazt elneveztem Barabásnak s ön el sem képzelheti, mennyire haragudott érte!

— Ez érdekes! Ha nem veszi tolakodásnak ugy kérnem beszélje el, hogy mifele összeköttetésben állott ez Orangutánnal.

— Kérését nem találom semmiképen sem olakodásnak s szívesen teljesítem. Ha érdek-

li önt ugy azt, amit tudni óhajt rövid pár szóval elmondhatom.

Természetes, hogy a hajós kijelentését szívesen vettem. A kertel elhagyva szivarral kínáltam meg őt s hallgattam elbeszélését a mint következők:

Azelőtt mintegy tizenöt esztendővel Saint-Molot, mint hajósom hagyta el a „*Belle-Charlotte*” nevű hajón.

Afrika nyugati partjára érve Gabon-nál horgonyt vetve kiszálltunk azzal a szándékkal, hogy aranyport és elefántcsontot szerzünk be, de bizony a vásárnak meglehetősen lassu folyása volt. En untam magamat, s azzal töltöttem időmet, hogy napokon keresztül vadásztam, miközben messze elbolyongtam benn a szárazon.

Egy napon egy vadkant üldöztem: fejembe vettem, hogy zsákmányommá teszem. Az üldözés hevében eltevedtem egy nagy erdőben, amelyben már nyolcz óra óta bolyongtam s mégsem jutottam ki belőle.

A megerőltetéstől egészen kimerülve dültem le egy fa alá hol a következő pillanatban el is aludtam. Álomból hirtelen nagy lármára ébredtem fel.

Szememet felnyitóm azt hittem, hogy egy kimondhatatlan sokasagu, vadállattal benépesített állatkertben vagyok. Haikán felemelkedve látok alig ötven lépésnyire tőlem, egy óriási majmot a mint kényelmesen kókus-diót eszik, még sohasé láttam majmot ilyen nagyságban.

Puskámat felkapva célzok s a lövés eldördült. Szokatlan üdvözetem ugylátszik

kellemetlenül hatott Barabás urra, mert ő volt a kókus-dió evő, hirtelen ugrással fel a magasba szökött, rettenetes ordítást hallatva, azután nehezkesen visszaesett a földre. Óvatosan közeledtem a mozdulatlanul elterült majomhoz, mialatt figyelmesen megvizsgáltam, azt hittem kimúlt. — Mihez kezdjek e különös vaddal? ezt kérdém magamtól, de nem találtam feleletet e kérdésre. De hamarabb mint hittem s egészen más módon, mint sejtettem lett vége habozásomnak.

Hirtelen oly nyaklevést kaptam, hogy elvesztettem eszméletemet s pisztolylövésnyi távolságban a földön elterültem. Teremtette ez aztán ütés volt, melyet a holtak hitt kópé mért reám!

Eszméletemet visszanyerve, a gorilla vállán találtam magamat oly helyzetben, mint a hogyan a jó pásztor a juhot viszi, a gaz látor mily gyorsan futott velem az erdőbe befelé amint csak birták csuf, hosszú lábai, időről-időre felém fordult fogait vicsergatva, fenyegető pillantást vetve reám.

Bevallom önnek, hogy e helyzetben se hogy se éreztem jól magamat, fiatal és egészen tapasztalatlan voltam. Arczom az ütés következtében ugy megdagadt akár egy lopótök, Ellenben Barabás az én lövésem által mit sem látszott szenvedni. Igen, e bestiákat legalább háromszor kell agyonlőni, egy vagy két lövéssel még nem lehet leteríteni.

Midőn az erdőnek egy sűrűbb részébe jutottunk megálapodott Barabás s egy fűtyhöz hasonló hangot hallatott, mire a következő,

hogy megfelelő helyiségekről a legrovidebb idő alatt gondoskodják, mert ellenkező esetben kilakoltatja a pénztárt s ő maga fog alkalmas helyiségeket építtetni vagy bérelni. Az előljárásság nyomban ígéretet is tett, hogy a községhez Attila-utcai frontjára építtetni fog 2—3 helyiséget, tekintettel arra, hogy az új község ház felépítése még elhúzódhatik.

A bizottság, mely ekként mindent alaposan, töviről-hegyére megvizsgált, kontatáljuk, jó benyomással hagyta el Ujpestet.

Az eredmény tehát ezáltal nem kétes, az elismerés a mi kijut a tisztviselői karnak igazságos, mert a vizsgálat meglepő s hozzá még alapos is volt.

KÖZSEGI ÜGYEK.

A gyali tó csatorna, amely azonban a temető-utca melletti részen inkább nyílt árok, nagyban veszélyezteti a község közegészségi állapotát s a benne megrekedt poshadt víz a különböző bacillusoknak valóságos tenyésztője. Nehány évvel ezelőtt, mikor a község azon része még kiépítve nem volt s a mostani házak helyen dísznő-szállások díszleltek, a nyílt árok nem szurt szemét senkinek, sőt a villamosvasút létesítése után az árok egy részét be is fedték s arra helyezték a pályatestet. Fennmaradt azonban még tetlenülül egy rész, amelynek befedett csatornává való átalakítása valódi közszükséglet kepez. Ez a remény nemsokára teljesül, mert e hó 19-én e tárgyban helyszíni szemle s tárgyalás lesz. Ugyanis a vasút által beboltozott rész nem felel meg a ezelnak, állítólag magasabbban fűszik, mint a volt gyali tó területe, az úgynevezett Terján s így az ottani talajvízek lecsapolására nem alkalmas s ennek megvizsgálására s az esetleges átalakítások megállapítására gróf Karolyi Sándor telektulajdonos panasza folytan a kereskedelmi miniszter bizottságot küldött ki. E bizottság feladatává tette a miniszter a nyílt árok beboltozása iránti intézkedések megtétele is.

Kereskedelmi kikötő Ujpesten. A budapesti kereskedelmi kikötő létesítésével komolyan foglalkoznak a kereskedelmi miniszteriumban. E czélra több helyet is kijelöltek, u. m. a Csepelsziget melletti részt, a Lágymányost, az ó-budai dunaágot és végre az újpesti tó kikötőt is, amelyek ezek közül a legmegfelelőbbnek bizonyul, ott fogják azt létesíteni. Az idevonatkozó előmunkálatok, helyszíni felvételek stb. teljesítésével Gonda

Bela miniszteri oszt.-tanácsos, Izsáky Ernő miniszteri főmérnök s Speidl Bódog államvasuti felügyelő bizatták meg a kereskedelmi miniszter által. Nagy reményünk van arra, hogy ezen czélra az újpesti kikötőt szemelk ki, mert ilyen czélra úgy fekvésénél, mint nagyságánál fogva sokkal alkalmasabb, mint a többi tervbe vett partreszek. Ennek létesítése kétségen kívül nagyban előmozdítaná községünk fejlődését. Ugyancsak ezzel kapcsolatban felemlítjük, hogy hallomás szerint a dunai monitorok hadi kikötőjét is ugyanitt akarják létesíteni.

A József-utca aszfaltozása már erősen halad előre: az eddigi keselkedést az okozta, hogy nem volt elég szegélykő. — De fel is van forgatva most ez az utca úgy, hogy azon a kocsiközlekedés teljességgel lehetetlen. Az utcarendezés, hogy emeli az építkezési kedvet, annak eklatáns bizonyítékát adja a József-utca, ahol az utcarendezés hírére is már két egy-egy emeletes ház épül.

Társadalmi életünk.

Az újpesti iparos kör.

Iparosaink néhány évvel ezelőtt nagy lelkesedéssel alakították meg az »Ujpesti iparos körét.« A közönség sokat várt a körtől, nagy reményeket fűzött hozzá és most azt tapasztalja, hogy ez a lelkesedés csak szalma-lang volt, mely ugyan gyorsan lángra kapott, de hamar ki is aludt. A kör iránti érdeklődés megcsappant és távoiról sem olyan az már, hogy a kör hatása alatt nagyobb tevékenységre volna képes.

Pedig a kör célja szép és nemes, szép feladatot teljesíthetne, különösen itt Ujpesten, a hol leginkább volna rá szükség, mint az iparosok összefartására s szellemi erintkezésére szolgáló egyletre. Ez a kör volna hivatva az iparosokat összetömöríteni, társadalmi életet teremteni számukra, egy otthont, ahol a fáradt és munkától megtört test szellemi szórakozást és üdülést találna. Az iparos körnek volna feladata az iparosok érdekeit társadalmi uton előmozdítani, az iparosok társadalmi s anyagi tekintélyét emelni s arra iparkodni, hogy az iparosok befolyást nyernének ügyük és helyzetük javítására.

A körből kellene kiindulni minden eszmének, mely az ipar sorsának emelésére szolgál, onnét kellene vezetni az iparosokat a nemes és hasznos törekvések felé, a haladás útjára, mely a mai ipar felvirágzására elkerülhetetlen szükséges.

Ugyiszintén a körben volna helye annak a megbeszélésnek, hogy mily állást foglaljanak el a politikai és közsegi ügyek komoly és higgadt szívenvel nélküli megbirálására és egyöntetű eljárásra.

Itt kellene megtörni ezt az ádáz személyes harcot, melyet az iparosok, egyesek

személyes hiúsága és nagyra vágyása miatt egymással szemben folytatnak és a mely miatt eddig is mindig esorbát szenvedett az iparosok tekintelye és befolyása.

Az iparos körben lehetne legjobban tisztítani a nezetkülönbségeket és az iparosokat felvilágosítani az ügyek hamisítatlan tiszta állásáról, meggyőzni őket a dolgok igazságáról, szoval vezetni arra az útra, a hol az igazság és tisztesség fegyverével küzdenek minden ügy ellen.

Ha az »Ujpesti iparos kör« hivatásának magaslátan áltana, nem lett volna szabad megengedni, hogy a pártszüvedely személyes gyűlölségeit idézzen elő, felekezeti harcot provokáljon, hanem hozzá szoktatta volna tagjait ahhoz, hogy tekintet nélkül pártelvekre, higgadtan és komolyan részt vegyenek a közös ügyekben.

Ezért ajánljuk az érdekelteknek, hogy az »Ujpesti iparosok körét«, mely oly szép feladat megoldására van hivatva Ujpesten elészszek fel a közöny álmából, öntsének belé ruganyosabb életet, hogy ezentúl több életjelt adjon magáról és az iparosok szellemi s erkölcsi, valamint anyagi érdekeiben nagyobb tevékenységet legyen képes kifejtetni.

Mutassa meg a kör a jövőben, hogy tisztában van nemes hivatásával és a társadalmi életben fontos szerepet tud játszani.

Krónikás.

Tavaszi lóversenyek.

A tavaszi lóversenyek első napja május 2-án sok közönséget vonzott a városligeti gyepre. A versenyek elég érdekes lefolyásnak voltak, dacára annak, hogy ugyanaz nap Bécsben is voltak versenyek.

Tippjeink erre a napra jól beváltak, amennyiben *Helges*, *Fondor*, *Inaska*, *Gagnante*, *Ann* elsőnek, *Szentencza*, *Ámos* és *Dobina* helyre jöttek be.

A *Nemzeti és hazafidíjat* az általunk már két hét előtt jelölt *Inaska* nyerte meg.

A hét többi versenyén is láttunk egypár Derby-jelöltet sőt a nagy *Tokio* is, mely szépségre nézve is a versenylovak ideálja bemutatkozott kétszer és játszi könnyűséggel nyerte el mindkét államdíjat, aminek következménye az volt, hogy oddsza a *Királydíjban* 6-rol egyszerre 2-re szállt alá.

A mai versenyek is érdekeseknek ígérkeznek, mert az egyes futamokra nagyon szépen ütöttek ki a nevezések.

A futamok a következők:

I. *Eladóverseny* 2000 kor. 3 éves és idősb lovaknak 1400 méter. E futamot *Vigszínháznak* kellene megnyerni, de azt hisszük, hogy a handicapper nagyon kiszülőzte, Nagy esélye van a Schosberger „*Helges*“-ének. Helyre *Verdi* ajánlható.

II. *Handicap* 3000 kor. 3 éveseknek 1400 méter. A 13 nevezett ló között van néhány amely már az idén jó formát mutatott, mint *Dogma*, *Katinka*. A kettő között fog eldőlni a verseny, valószínűleg az előbbi javára. Meglepetést *Marguer* okozhat, amely multkori futásakor a távoszlópig nagyon jól tartotta magát. Ha jó lovast kap, ő is beleszólhat a versenybe.

III. *Ivadékv verseny* 6000 kor. 3 éves belföldi lovak számára 2400 méter. Itt mutatkozott be tavaly először a Derby győztes *Waethercooc*. Az idei állvamaradottak közt olyat, amely a kek szalagra méltó volna, sajnos most nem találhatunk. A legjobb köztük *Captain Violet*, amely azonban már az idén vereséget szenvedett olyan lotól *Dricertől*, amely a *Nemzeti és hazafi díjban* komoly szerepet nem játszott. Jó meg *Tripoteuse* is. A kettő között lesz a küzdelem, amelyben nagy valószínűség szerint *Captain Violet* lesz a győztes. Ha Milne mester *Agát* küldené ki, úgy *Tripoteust* előbb várjuk a célhoz, mert a többi benevezett lovak csak a handicaplovak classisába sorozhatók.

IV. *Gróf Karolyi Gyula emlékv verseny* 40.000 korona. 2 éveseknek 1000 méter. Az állva maradt 25 esikő közül eddig csak kettő mutatkozott a nyilvánosság előtt eredménytel: ez a két Dréher *lő Bussert és Tick-Tack*, mindkettő könnyen nyerte meg versenyét; a többi még sötét s így e versenyben tájékozódni nehéz. Az istállóhírek rendszerint hamisak s a való elfedése kolportáltaknak s így a tippelés nagyon nehéz. A Dréher-lovak mindenesetre benne lesznek a versenyben.

pillanat a vagy ötven gorilla környezett bennünket.

Vívóm a földre dobott engem és elbeszélte társainak mindenféle arcfintorítások és csodálatos mozdulatok között a mi kalandunkat.

Ezen bestiák úgy fecsegtek az ó modjokon egymással akár csak az emberek.

Perem hamar véget ért s ítéletem kimondatott.

Mint, látszott Barabás vette át a végrehajtói tisztességet. Minden teketória nélkül nyakon ragadott, fejemet két lába közé szorítva, elkezte hajamat, — minden fogásra egy marékka, — kitépni: a gazkopé csodálatos ügyességet tanusított e kinzásban!

Hogy a helyzet nem volt kedvemre való azt elhiheti. Végre abban hagyta Barabás e kinzásomat, megragadta széles kezeivel lábaimat s elkezdett körülforogni a levegőben, valószínűleg azon szándékkal, hogy fejemet valamely sziklához paskolja.

En ordítottam, oly hangokat hallatva mint a páva, amint közeledni láttam a kritikus pillanatot, mely megmutassa, hogy van e agyvelő a koponyámban vagy nincs.

Ekkor egy fiatal nőtlen gorilla, egy valóságos angyal uram, az igaz, hogy szörnyű csunya volt, de én még is azt mondom, hogy valóságos angyal — egy jel által parancsot adott kinzómnak, Barabásnak, hogy a kinzást hagyja abba. Hőherom ugyan hatalmasan protestált ellene, de végre engedett a parancsnak.

Igy legalább e pillanatban ment voltam minden nagyobb bajtól, kivéven, hogy az önkéntelen torna, a halál forgásközben, nemkülönben a sok hajkitépés következtében fejem iszonyuan fejt.

A szép Sarolta, — így kereszteltem el nemsokára a háláértől elragadtatva megszabadító német, — e vad állatok királynőjeként szerepelt. Egy intésére valamennyien alázatosan visszavonultak s egyedül hagytak bennünket.

Eltelve a háláértől megragadtam szőrös kacsóját s ajkamhoz szorítottam. Erző szívemnek e jele annyira meghatotta, hogy szemem megnedvesedett s közel állt a sírshoz. Hígyje el uram, hogy láttam nőket, kiknek arczata több állatiasságot fejezett ki, mint e majomkirálynéé: ellenkezőleg ennek szeméből annyi jóság, szelidség és becsületesség látszott ki, hogy jelenlétében mégcsak el sem mertem magamat káromkodni.

Az én királyném lábaimhoz telepedett s kókuszdiókat tört föl számomra, örülni látszott azon, hogy én azokat elfogyasztottam.

Szegény makacs náthában szenvedett s szörnyen köhögött. Fejtettem magamban, hogy enyhülést fogok számára szerezni. Vadásztáskámból gummit vettem elő, melyet magam gyújtottam és egy thea-főzöt, melyen kalandozásaim és vadászataim alkalmával kavemat szoktam elkészíteni, fűzet gyújtottam s hozzáfogtam a dologhoz.

(Folytatása következik.)

Jó származásuk *Frau Hartmann, Aczél, Bakter, Kárpát*, Tipjeink e versenyre *Tick-Tack* vagy ha helyette *Bussert* indulna úgy ez és *Frau Hartmann*. Helyre *Kárpát* ajánlható.

V. *Kétéves nyeretlenség versenyé* 3000 korona 1000 méter. Talán *Vivó* itt fogja nyerni első versenyét, ha csak a nagyon jó származású *Forgószél* és *Vigécz* le nem verik.

Welter-Handicap 300 korona, 3 éves és idősb lovaknak 1000 méter. *Uzsorás* és *Jura* a jobbak. Meglepetést *Contra* okozhat.

VII. *Kétévesek eladóversenye*, 2000 korona, 1000 méter. Az itt benevezettek közül *Dobsina, Ann, Papramorgó, December* jó formát mutattak s így a verseny sorsát e négy közé helyezzük. Jelöltjeink e versenyben: *Dobsina* és *Papramorgó*.

A mai versenyekre tipjeink a következők:

I. *Helyes* — *Verdi*

II. *Dogma* — *Marguer* — *Katinka*

III. *Captain Violet* — *Tripoteuse*

IV. *Drécher ist.* — *Frau Hartmann* — *Kárpát*

V. *Vivó* — *Forgószél*.

VI. *Uzsorás* — *Contra-Jura*

VII. *Dobsina* — *Papramorgó*.

A esztörtökön futandó „*Királylajra*” *Tohio* a jelöltünk, amely csak makranczossága esetén nem vihetné haza gazdájának a száz ezer koronát. Ha, amit nem hiszünk, nem indulna, úgy *Volligour, Proment* és *Ganache* bírja bizalmunkat a felsorolt sorrendben, mert a 3 éves évjárat lovaiban annyira nem bízunk mint az idősebbekben.

Heti tájékoztató.

Május hó.

9. vasárnap. *Gergely*. Schiller Frigyes meghalt 1805. Löverseny Budapesten. Kvóta gyűlés d. u. 3 órakor a Kovács-fele istvanteri vendéglőben.

10. hétfő. *Rem. Antal*. Pauler Gyula történetíró szül. 1841.

11. kedd. *Adalbert*. Garibaldi partra szállása 1860-ban Marsalánál. Löverseny Budapesten.

12. szerda. *Pongrácz*. (fagy, szent.) Carnot, a francia köztársaság győzelmes szervezője szül. 1753.

13. csütörtök. *Szeréncz*. (fagy, szent.) Mária Terezia szül. 1717. Löverseny Budapesten.

14. péntek. *Bonifác*. (fagy, szent.) Ravailiac meggyilk. IV. Henrik francia királyt 1610.

15. szombat. *Zsófia*. Lajos Győző főherceg szül. 1842. A magyar kir. nyereménysorsjegy, a magy. jelzalog hitelbank 4°/_o sorsjegy és osztrák földhitel sorsjegy huzása. Löverseny B. dapesten.

HIREK.

— **A király itthon.** Ő felsége a király e hó 17-en reggel érkezik Budapestre, a hol hosszabb ideig fog tartózkodni. A király ittlete alatt katonai díszszemle lesz a vérmezőn és több kihallgatást fog tartani.

— **Névmagyarosítás.** Dutka József fülöp-szállási illetőségű ujbpesti lakos nevet belügyminiszteri engedéllyel *Somogyi*-ra változtatta.

— **Lapunk jubileuma.** Lapunk szerkesztősége a lap feunállásának egy éves emlékére mult szombaton este kedélyes estélyt tartott a Podruzsik-fele vendéglőben. A dologban azaz érdekes, hogy mindazok, a kik a lap első számától kezdve tagjai a szerkesztőségnek, egytől-egyig most is lelkesen és a legjobb egyetértésben együtt vannak és nagy ambícióval csinálják a lapot, tehát a lap szerkesztőségében változás nem történt, a mi napilapnál is ritkaság számba megy.

— **Haladunk.** Ujpesten meg nem történt annyi építkezés mint az idén és a dologban az a nevezetes, hogy most *nyolcsz kétemeletes* ház épül, a mi minden esetre nagyban hozzá fog járulni Ujpest szépségéhez. Tehát haladunk.

— **Kvóta-gyűlés.** Ma delután a Kovács-fele Istvan-teri vendéglőben a kvótafelemelés ellen gyűlés lesz, mely igen népesnek ígérkezik.

— **Az országgyűlési képviselő választói névjegyzék** kiigazítására a központi választmány már kiküldötte az összeíró illetve kiigazító küldöttségeket. Ujpesten a bizottság tagjai a következők: Mady Lajos elnök, Busfy

István, Kárpáti József bizottsági tagok és Csepregy Pál póttag. A kiigazított névjegyzék bemutatásának határideje június hó 5-ike.

— **A május 1-je és a munkások.** A munkások ünnepe kedvező időjárás mellett igen jól sikerült. Az ujbpesti munkások az ünnephez méltóan nagy számmal vonultak ki a zöldre és igen kedélyesen élveztek a tavasz örömeit. A munkások szép és komoly magatartása nagyban emelte az ünnep fényét, melyet a legesekélyebb kellemetlenség sem zavarta meg. Peldát vehetnek a fővárosi munkások az ujbpesti munkásoktól.

— **Tanferfiaink figyelmebe.** A tanferfiak előtt ismeretes dolog az, hogy a tanügy iránt a közönség még mindig kevés érdeklődéssel viseltetik, holott a nevelés és tanítás csak úgy érheti el kellő sikerét, ha az iskola és szülő között létre jön a kapcsolat, vagyis a házi nevelést az iskolai neveléssel összefüggésbe hozzuk. Természetesen ezt a kérdést társadalmi úton kell megoldani és ezért lapunk ez ügyben segítségére akar lenni a tanferfiainknak és alkalmat adni ezen a tanügyre nevező oly fontos kérdésnek megvitatására. E célból a következő kérdést tűzzük ki: *Mely módon lehetne a szülőkhöz a tanügy iránti érdeklődést felkelteni és az iskolát a szülői házzal közelebb hozni?* Kerjük tanferfiainkat, hogy e kérdéshez minél többen hozzájárulni sziveskedjenek.

— **Ujpest-Károlykaszarnya.** A közuti villamos vasut most április 6-dika óta az ujbpesti villamos kocsikat a Károly kaszarnyáig járattja. Ideje volt már véget vetni annak a sok kellemetlen átszállásnak.

— **Kremsér czirkusz.** Igen szép látni való a »márvanvesoport«, melyet a Stanley-esoport mutat be. Aztán a »viragquadrille«, Hedvig kisasszony »Mikadós«-ja, az igazgató által elővezetett »Tourbelie«, a Villand fiverek kitűnő bohóczok. Senora Dolina de la Plata, Miss Clementine és Gaubky a nyújtón. Általában igen változatos programot nyújt Kremsér. Ajánljuk olvasóink figyelmebe.

— **Ös-Budavarában** ep oly vígan folyik az élet mint tavaly a kiállítás idején, de van is ott vonzó látványosság elég, különböző költőtanúcsok; jelmezes alarczos díszmenetek, confetti dobálás stb. és a zenekarok amelyeknek a napilapokban mindég előre közzetelt műsora úgy a classikus mint a könnyű zenét is felöleli. Akad is halgatója elég. Az ujbpestiek bizonyára nem mulasztják el az alkalmat s úgy mint tavaly gyakori vendégei lesznek Ös Budavarában.

— **Alapszabály jóváhagyás.** Az ujbpesti Kosuth Lajos betegsegélyző és temetkezési nőegylet alapszabályait a m. kir. belügyminiszterium f. évi 2415. sz. alatt, a bemutatási záradékkal ellátta.

— **Egyháztanács gyűlés.** Az ujbpesti róm. kath. egyháztanács f. hó 3-án d. u. 4 órakor ülést tartott, melyen megjelentek: Illek Vincez plebános, — egyházi és Kárpáti József világi elnökök, Dezső Lajos alelnök, Kulhy Istvan és Molnár Vilmos jegyzők, Lukacsovic Vilmos pénztáros, Krapp Mihály ellenőr, Vanyek Bela, Regényi János, Petró János, Esztergályos Ferencz, Balazs Imre, Gasperek Karoly, Sümeghy György, Banovszky Jozsef, egyháztanácsosok. Ujtitást kepez, hogy a gyűlésre szóló meghívásokon a tárgysorozat meg van jelölve, a mi eddig szokásban nem volt. Erre vonatkozólag Dezső Lajos alelnök észrevételt is tett, szemére lobbantván Kárpáti világi elnöknek, hogy a tárgysorozat összeállítását nem az egyházi elnökkel egyetértve állapította meg. Kárpáti azzal védekezett, hogy ő közölte volt a tárgysorozatot Illek Vincez egyházi elnökkel, a ki semminemű kifogást nem emelt. Még más kifogása is volt Dezsőnek Kárpáti ellen. Az tudnillik, hogy Kárpáti 25 frton felül összegeket is utalványoz, holott arra az egyház szervezeti szabályzat értelmében joga nincs. Kárpáti megnyugtatta a gyűlést, hogy a mit ő utalványoz azért mindenkor szavatol. A tárgysorozat pontjai: 1. Elnök közli, hogy a vaczi püspök f. hó 29-en Ujpeste jön és bérálni fog. Elhatározatott, hogy a főpapot az egész egyháztanács ünnepélyesen fogadja, tiszteletére ebédet rendez a plebánián, melyre a hitfelekezetek és községi elöljáróság fejeit meghívja. 2. Elhatározatott, hogy a templom külső fala alulportlandi cementtel kijavittatik. 3. A régi temető karta-

lanifási ügyében a kisajátító dorogh-esztergomi vasut ellenében f. e. május 15-ig igazoló keresetel ad be. 4. Az 1896. évi zárszámadások és az 1897. évi rendes költségvetés jóvá hagyatott. Pokorny György penzkezelőnek a bemutatott számadási kimutatás átvizsgálása után a felmentvény 1896. évre megadatott. Ezek után elnök az ülést berekesztette.

— **Párbaj a rákospalotai erdőben.** Goldreich Armand fővárosi vívomester és Tolnai Manó berlini hírlapíró közt mult szerdán reggel pisztolypárbaj volt. Csak Tolnai Manó elt lövéses jogával, de golyója nem talált. A két fél párbaj után kibekült.

— **Kifogott holttest.** Az ujbpesti Dunaágból kedden egy ismeretlen férfi holttestet fogtak ki. A vízbe fullt valószínűleg azonos Szalai Sándor hajómunkással, a ki nem régen eltűnt.

— **Utazás a halálba.** Albrecht Antal 65 éves rákospalotai iparos mult hétfőn reggel Rákospalotáról Budapestre akart utazni, de célját nem érte el, mert utközben hirtelen meghalt. Holttestét a törvényszéki bonczterembe vitték.

— **A részegség áldozata.** Kaposztás-Megyeren hétfőn életével lakott Mendl István kutesináló. Reggel Károlyi gróf uradalmának egyik kutján kellett valamit igazítania, szerencsétlenségére azonban mielőtt munkába ment, részegre itta magát. Munkaközben azután nem volt eléggé elővigyázó és belkesett a kutba. Mire a szerencsétlenséget észrevették, már megfulladt.

— **Lopas.** Pintsó Pál rákospalotai földműves házába penteken hajnalban az ablakon át betörték és a szekérből több ruháneműt elloptak. Ugylátszik a tolvaj pénzt keresett, de nem talált. A tolvajt a rendőrség nyomozza.

— **Egy hang a közönség köréből.** Ujpesten történt tavaly, a mint az »Esti Ujság« írja, hogy Juhász Ferencz kocsislegény az utcán rálőtt a gazdájára, Klein Samuel szatocsrá. A lövés nem talált, mert Klein, a mikor megtapta a kocsis kezében a revolvért, úgy elfutott, hogy még a golyó sem tudta utólréni. Juhász Ferencz a törvényszék elé került, a mely szándékos emberölési kísérletet két esztendei fegyházra ítelle. Csütörtökön hirdettek ki a vadlőtt előtt a másodbírósg ítéletét, a mely a két esztendőt jóváhagyta. Alig hogy kivezettek a tárgyalóteremből, leghátul a közönség soraiban egyszer csak megszólal egy vöröshaju ember:

— **Tekintetes törvényszék . . .**

— **Kiesoda maga? vágott közbe az elnök.**

— **En Klein Samuel vagyok Ujpestről, a kit Juhász Ferencz meggyilkolt.**

— **Meggyilkolt? Hiszen úgy látom, hogy él.**

— **Hála Istennek elek, de ha a Juhász Ferencztől függött volna, hát nem élnék.**

— **Nos, mi a kívánsága?**

— **Apellálni akarok, mert nagyon kevés, a mit az a rossz ember kapott.**

— **Magának persze hogy kevés.**

— **Neki is, hiszen tetszett látni, milyen jó színben van, föl sem veszi azt a két esztendőt.**

— **Ne irigyelje tőle, ha jó színben van, mert a mi legdrágább kincse az embernek, a szabadság, attól meg van fosztva.**

— **En nem irigylem őt, sőt kívánom, hogy száz esztendőt éljen, de itt, a tekintetes törvényszék kenyerén.**

Ezzel a jó kívánsággal hagyta el Klein Samuel a tárgyalótermet, minekutána alaposan meggyőződött, hogy az ő gyilkosát már lekisértek a fogházba.

IRODALOM.

— **A »Zenelap«** utóbbi száma következő érdekes tartalommal jelent meg: Visszatekintés az opera évadra. Diósné Handel Berta. (arczképpel) Ujdonságok. Dalegyesületi ügyek. Külföldi hírek. Egyveleg. Tarcza: Hangverseny estély Bignio Lajos kamaraénekesnél. Mikor hozzám jöttel . . . (vers.) Szerkesztői üzenetek. A Zenelap előfizetési ára felévre 2 frt, mely összeg a kiadóhivatalba Budapest VIII., Práter-utca 44. küldendő. Ajánljuk e tekintélyes zenelapot olvasóink figyelmebe.

Uszodamegnyitás.

Alulírott uszodalajdonos-társaság tisztelettel köztudomására hozza a t. cz. közönségnek, miszerint az általa Ujpesten, a kikötőben felállított dunai kosár-uszodáját és fürdőjét Ujpesti Uszó- és fürdő-intézet elnevezéssel f. 1897. évi május hó 15-én közhasználatra megnyitja.

Tetemesen leszállított uszási és fürdési árak:

Szabadon uszó egész fürdői idényre előre váltott jegy május hó 15-ig 3 frt	azon- tul ...	4.—
Szabadon uszó 1 óra ...	...	2.50
Uszni tanuló egész fürdői idényre ...	...	5.—
Egyszeri uszás-tanulás ...	...	—40
Egyszeri fürdés (10 jegy 1 frt) ...	...	—15
Egyszeri fürdés iskolatanulóknak ...	...	—10
Egyszeri fürdés 10 éven aluli gyermekeknek ...	...	—08
Lepedő vagy fürdő-köpeny ...	...	—05
Uszónadrág ...	...	—03
Törülköző ...	...	—02
Felzabadásért az uszómesternek ...	...	1.—
Beiratásért* ...	...	1.—
Ruha eltevésért 1 óra ...	...	—60
Ruha eltevésért az egész fürdői idényre az uszómesternek előre fizetendő ...	...	1.20

Külön fürdők:

12 darab külön fürdőjegy ...	...	2.—
1 személy ...	...	—15
2 személy ...	...	—25
3 személy ...	...	—30

Az uszoda naponta reggel 4-től este 10-ig áll a fürdő közönség rendelkezésére; és pedig d. e. 7 órától déli 12 óráig a hölgyek részére, a többi időben reggel és délután a férfiak részére.

Uszómester az idényre Hoffmann Ede.

*Jegyzet: Ha egy családból több uszó-tanuló beiratkozik, az elsőnek 1 frt beiratási díjt, a többinek csak 50 krt. kell fizetni személyenként.

Az uszoda az ujppesti dunai kikötőben a főt és József-utca között van felállítva.

Bérleti és fürdőjegyek május hó 10-ig kaphatók Deutsch Zsigmond, Weisz József és Weisz Samu uraknál (Árpád ut), valamint az uszoda pértáránál.

A t. cz. közönség pártfogásáért esedezik az ujppesti uszoda- és dunafürdő-társaság.

Ujpest, tavasz-u. 3. sz.

1 udvari, 1 előszoba, konyha, éléskamara stb. **azonnal** 1 utczai, 1 udvari, 1 előszoba, konyha, éléskamara stb. **f. évi augusztus hó 1-jére** kiadandó. Szép nagy kert a házban.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy f. évi május 1-je óta vendéglőm mellett (Károly-utca 36. sz. a.)

kifőzést nyitottam,

hol minden időben a legjobb ételeket lehet kapni. Főtörekvésem oda fog irányulni, hogy úgy mint eddig, ezentul is a közönség igényeit minden tekintetben kielégíthessem.

Magamat a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlva maradok, kiváló tisztelettel

LORBERSBEK KÁLMÁN
vendéglős.

1-3

Eladó telkek.

Az „Ujpesti kereskedelmi és iparbank“ tulajdonát képező

Földessy-féle telkek

szabad kézből eladók.

A venni szándékozók ez ügyben bővebb értesítést nyerhetnek minden héten **szerdán délután 3—5 óra** közt a bank helyiségében Ujpest, Árpád ut 3. szám.